

Til: Kontrollutvalget i Ringebu kommune

Hamar, 12. mars 2014

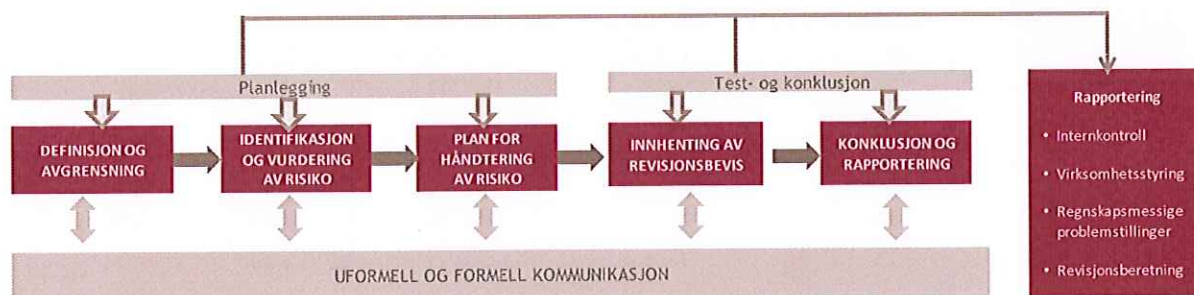
Revisjonsrapport for revisjon av Ringebu kommunes regnskap for 2013

Bakgrunn

Vi har gjennomført interimsrevisjon av årsregnskapet for 2013. Formålet med denne rapporten er å informere om revisjonsprosessen og oppsummere vårt revisjonsarbeid. Videre vil vi rapportere forhold som vi mener kan forbedres og dermed høyne kvaliteten i den interne kontrollen og i regnskapsrapporteringen.

Revisjonsmetodikk

BDO anvender revisjonsverktøyet "Audit Process Tool", som er utviklet for europeiske og norske virksomheter. Gjennom dette revisjonsverktøyet sikrer vi en enhetlig og kvalitetsmessig gjennomføring av revisjonen i samsvar med nasjonale og internasjonale revisjonsstandarder. BDO sin revisjonsprosess er som angitt i figur nedenfor.

Fasene som er gjengitt over er ikke strengt adskilte, slik at for eksempel vurdering og identifikasjon av risiko oppdateres/revurderes gjennom hele prosessen. Basert på de funnene som gjøres vurderes og tilpasses revisjonsstrategien løpende.

Vi vil formelt oppsummere revisjonens hovedfaser i henhold til gjeldende profesjonsstandarder gjennom klare formulerte observasjoner og anbefalinger på områder med et eventuelt forbedringspotensial.

I tillegg til formell rapportering, legger vi imidlertid stor vekt på løpende, uformell dialog. Vi mener at det er gjennom en slik dialog at revisor og kunde gjensidig lærer av hverandre og dermed etablerer kompetanseoverføring.

Videre følger en kort beskrivelse av hovedfasene i vår planlagte revisjon.

Definisjon og avgrensning av oppdraget

Her gjennomføres prosedyrer for avgrensning av oppdraget og fastsettelse av vesentlighet. Vi identifiserer hvilke regnskapslinjer som vil være vesentlige for brukerne av årsregnskapet, og vi fastsetter hvilke virksomhetsprosesser som genererer transaksjoner og regnskapsmessige disposisjoner for de enkelte regnskapslinjene.

Identifikasjon og vurdering av risiko

Basert på vår kunnskap om offentlig sektor og utfordringer Ringebu kommune står overfor, identifiserer vi risikofaktorer og mislighetsrisikofaktorer. Dette gjennomføres i stor grad ved analyser av virksomheten, diskusjoner med ledelsen og forståelse av sentrale prosesser. Det er også avgjørende at vi har en tilstrekkelig kunnskap om IT-systemer og kontrollmiljøet rundt dem. Ved at BDO benytter et tverrfaglig team med utfyllende kompetanse innen revisjon, regnskap, skatt, avgift og IT, sikrer vi en fullstendig risikovurdering av hele virksomhetens finansielle rapporteringssystemer.

Plan for revisjonsmessig håndtering av risiko

Basert på risikovurderingen fastsetter vi vår angrepsvinkel for revisjonen. Angrepsvinkel omfatter fastsettelse av type revisjonshandlinger og omfanget av disse. Vi fastsetter detaljerte planer og velger de revisjonshandlinger vi mener er mest effektive og nødvendige. Vårt fokus vil være på de områder hvor vi har identifisert risiko for feil. Risiko og kontroller tilknyttet IT-systemer vil være en integrert del av våre revisjonshandlinger.

Innhenting av revisjonsbevis

Våre revisjonshandlinger vil gjennomføres ved en kombinasjon av test av foretakenes egne kontroller og revisjonshandlinger rettet direkte mot substansen i regnskapstallene (substanshandlinger). Substanshandlinger vil være en kombinasjon av analytiske kontrollhandlinger og detaljkontrollhandlinger.

Gjennomføring av revisjonen

Vi har planlagt gjennomføring av revisjonen og hatt møte med ledende personell i kommunen og med regnskapsfører. Videre har vi gjennomført en kartlegging og vurdering av den interne kontrollen som et grunnlag for å gjennomføre årsregnskapsrevisjonen. Dette innledende arbeidet har blitt gjennomført som planlagt.

Vi avholdt et møte den 12. desember 2013 med representanter for MGRS, Gunn Mona Dokken og fra Ringebu kommune seniorrådgiver Jan Magne Langset samt Bjørn Dokken og Oddveig Borgedal. Hovedformålet med møtet var å innhente informasjon som er viktig for å kunne

forstå kommunenes prioriteringer, tjenester og målsettinger. Det er også viktig å få informasjon om endringer i kommunens ledelseskontroller og kontrollmiljø for øvrig.

Vi ble informert om at ledelsen forventet at regnskapet for 2013 skulle "gå i null". Budsjettet for 2014 vil vise et positivt netto driftsresultat på ca 2-4 %.

Det ble for øvrig informert om diverse prosjekter og status på disse i forhold til budsjett med mer. Vi nevner:

- Endringer i organiseringen inne Helse og omsorg fra fem til tre områder
- Underskudd i barnehagedriften hvor noe av årsaken er omlegging av tilskuddsordningen
- Samhandlingsreformen og kommunens utfordringer
- Fåvang barneskoles bygningsmasse - status
- Søksmål Kvitfjell
- Flom 2013 og kostnader ved denne og forsikringserstatninger
- Selvkost og mulig innføring av nytt verktøy for kalkulering innen dette området
- Lønnsinnberetning

Vi tok opp misligheter og feil i forhold til kommunes forhold til dette. Det er ikke avdekket misligheter så langt i 2013. Misligheter anses ikke som en vesentlig risiko i kommunen da man har gode rutiner som er preventive for dette formålet. Det anses imidlertid som viktig å ha fokus på dette området og løpende vurdere forbedring av kontrollene Det ble bekreftet fra Langset at det arbeides med å etablere flere kontrollrutiner for å avdekke eventuelle misligheter.

Møtet avdekket ingen nye opplysninger som er av vesentlig betydning for planlegging og utføring av vår revisjon.

Som nevnt innledningsvis starter vårt arbeid med planlegging av vår revisjon. Som et resultat av dette har vi definert områder med risiko som vi ønsker å ha fokus på. Vi deler risikoene opp i særskilt risiko og områder med normal risiko.

Forhold som kommer inn under begrepet særskilt risiko kan nevnes:

- Store endringer i regnskapsposter
- Komplekse transaksjoner
- Transaksjoner med nærstående
- Transaksjoner basert på skjønsmessige vurderinger
- Transaksjoner utenfor kommunens normale tjenesteområde

Normal risiko kan defineres som risiko for at vesentlige feil oppstår i årsregnskapet som helhet, eller feil knyttet til transaksjonsklasser, vurdering av regnskapsposter eller informasjon i noteopplysninger.

I utgangspunktet er det knyttet særskilt risiko ved alle inntektsposter. For kommunale inntekter vurderer vi det slik:

- Skatteinntekter og rammetilskudd har liten risiko for feil fordi det er få motparter, oversiktelige forhold og postene er avstembare.
- Brukerbetalinger knytter det seg i utgangspunktet en større risiko til, men interne kontroller vil redusere denne til normal risiko for feil. Det er imidlertid et område hvor fullstendighet av fakturering av leverte tjenester bør ha fokus.
- Andre salgs- og leieinntekter innebærer normalt ingen unormal risiko for vesentlige feil. Leieinntekter kan totalavtemmes mot leieavtaler. Øvrige salgsinntekter er som regel ikke vesentlige beløp.
- Andre overføringsinntekter er som regel avstembare mot tilskuddsbrev slik at det heller ikke for denne posten er en unormalt høy risiko for feil.

Andre områder hvor det kan oppstå feil er:

- Lønnsområdet. Her er det risiko for at det utbetales for mye lønn til f. eks deltidsstillinger, i forbindelse med diverse tillegg osv. Interne rutiner skal sikre at registrering av lønn ikke blir vesentlig feil. Dette er et område som vi foretar stikkprøvekontroller av.
- For renovasjonstjenesten foreligger det regler om selvkost ved beregning av pris for tjenesten. Det er knyttet risiko til disse beregningene
- Det foreligger også risiko ved kostnader og da spesielt knyttet til om de skal registreres i drifts- eller investeringsregnskapet.
- Det er knyttet liten risiko til verdsettelsen av kommunens driftsmidler, men det er en mindre risiko knyttet til gyldighet av tilgangen samt risiko for om tilgangen er budsjettert.
- Kommunens investeringer i aksjer og utlån er regulert i et vedtatt finansreglement. Det er en risiko for at reglementet ikke overholdes, men administrasjonen rapporterer regelmessig til kommunestyret om disse forholdene, slik at internkontrollen synes god.
- Pensjoner er en stor post i kommunes regnskap. Her er det risiko for feil hvis det innrapporteres feil forutsetninger til aktuar som foretar beregningene
- Omløpsmidler i form av kundefordringer, andre kortsiktige fordringer, aksjer og bank er også poster som er utsatt for en viss risiko. Feil som kan oppstå er i forbindelse med verdsettelse av fordringer og aksjer, samt at det kan være manglende avstemmingsrutiner for bank som kan medføre feil i regnskapet. Dette er forhold som vi følger opp.
- Egenkapitalen består av bundne og frie fond. Det er knyttet risiko ved gyldighet for bruk av bundne fond. Det er også regler for disponering av årsresultatet som kan medføre feil hvis disse ikke følges.
- For gjeldsposter er det risiko for manglende fullstendighet for registrering av disse. Finansreglementet regulerer også reglene for låneoptak.

Punktene over er forhold som vi har fokus på i vår revisjon. I kommunen er det etablert rutiner for behandling av ulike transaksjoner som skal redusere risikoen for misligheter og feilrapportering. I vårt revisjonsarbeid vil vi bygge på en forventning om at rutiner og systemer fungerer som forutsatt. I den grad våre kontroller avdekker at de ikke fungerer vil vi rapportere dette til administrasjonen og kontrollutvalget, samt at vi også må hensynta dette i forhold til eventuell omtale i revisors beretning.

Vi har i år sendt en forespørsel til kommunens bankforbindelse hvor vi bl.a. etterspør informasjon om tilgangsrettigheter for å kunne kontrollere om det er personer som f. eks har sluttet men som fortsatt står med tilgang til bankkontiene. Resultatet av denne undersøkelsen vil bli meddelt administrasjonen slik at de kan rette opp evt. feil I tillegg til ordinær revisjon av regnskapet attesterer vi på merverdiavgiftskompensasjonsoppgaver 6 ganger pr år (hver andre måned). Vi har ved to tilfeller i år avdekket feil av ikke uvesentlige beløp. Dette gjelder fradragsføring av merverdiavgift i forbindelse med oppussing av Fåvang prestebolig (ca 703 TNOK) samt i forbindelse med kjøp av utstyr til treningscenteret på Fåvang (ca 300TNOK) hvor det ikke skulle vært fradragsført avgift. Dette ble korrigert etter at vi tok opp forholdene og før oppgaven ble sendt inn. Generelt er det fortsatt noen feil i disse merverdiavgiftsoppgavene, men beløpsmessig er det som regel ikke store beløp. Alle feil som oppdages blir korrigert.

Vi har hittil i år attestert noen særattestasjoner. Dette gjelder bl.a. tilskudd til kommunalt rusarbeid - barn og unge, prosjektrengskapet for Municipal international Cooperation og den kulturelle spaserstokken. Det er ingen forhold å bemerke ved disse attestasjonene.

Vår revisjon av kommuneregnskapet har så langt ikke avdekket vesentlige feil og vi er av den oppfatning at den løpende regnskapsrapporteringen stort sett er av god kvalitet og at de etablerte rutinene fungerer.

Vi har et godt samarbeid med MGRS og blir ofte forespurt om regnskapsmessige problemstillinger i forkant av bokføringen. Vi opplever at de ansatte i MGRS har et oppriktig ønske om riktig rapportering og at de søker å gjøre dette på best mulig måte.

Årsregnskapsrevisjonen ble planlagt i begynnelsen av desember 2013 hvor en detaljert plan utarbeidet av økonomiledelsen for avleggelse av årsregnskapet med oppgaver, frister og ansvar for økonomiavdelingen ble gjennomgått med daglig leder i MGRS.

Årsregnskapet for Ringebu kommune er mottatt av oss til revisjon og vi forventer å kunne avgi vår beretning innen lovens frist.

Med vennlig hilsen

BDO AS

Tollef Halvorsen

partner